

Comunicat de presă

Luxemburg, 12 aprilie 2016

Reducerea poluării cu nutrienți în Marea Baltică: progresele sunt limitate și lipsește ambiția, se arată într-un raport al Curții de Conturi Europene

Acțiunile UE de reducere a poluării cu nutrienți în Marea Baltică au avut doar un efect limitat, potrivit unui nou raport al Curții de Conturi Europene. Curtea a constatat că planurile statelor membre în acest sens erau lipsite de ambiție și nu conțineau indicatori adecvați. Investițiile în infrastructura pentru apele uzate au fost doar parțial eficiente, măsurile agricole nu sunt proporționale cu amploarea problemei, iar valoarea adăugată a Strategiei UE pentru Marea Baltică este dificil de evaluat.

Marea Baltică este una dintre cele mai poluate mări din lume. Ea este mărginită de opt state membre ale UE (Danemarca, Estonia, Finlanda, Germania, Letonia, Lituania, Polonia și Suedia) și de Rusia.

În perioada 2007-2013, UE a contribuit cu suma de 4,6 miliarde de euro la proiectele de colectare și de epurare a apelor uzate din cinci state membre care mărginesc Marea Baltică. Măsurile de dezvoltare rurală, inclusiv protecția apei, în favoarea tuturor celor opt state membre de la Marea Baltică s-au ridicat, la rândul lor, la cifra de 9,9 miliarde de euro. În plus, în perioada 2001-2014, UE a cofinanțat proiecte în valoare de aproape 50 de milioane de euro desfășurate în Rusia și în Belarus în vederea îmbunătățirii calității apei.

Curtea a efectuat vizite de audit în trei state membre cu ieșire la Marea Baltică (Finlanda, Letonia și Polonia) și a desfășurat un sondaj în toate celelalte state membre riverane. Proiectele sprijinite de UE în Rusia și în Belarus au fost verificate pe baza documentelor deținute de Comisia Europeană. Curtea a examinat dacă acțiunile UE au fost eficiente în ceea ce privește acordarea de ajutor statelor membre pentru a reduce poluarea cu nutrienți din Marea Baltică. Concluzia generală a fost aceea că s-au înregistrat doar progrese limitate în acest sens.

„Îmbunătățirea calității apei în Marea Baltică necesită acțiuni mai bine direcționate și o cooperare mai intensă cu Rusia”, a arătat domnul Ville Itälä, membrul Curții de Conturi responsabil de acest raport. „Aproape 100 de milioane de persoane își doresc o Mare Baltică curată. Pentru a realiza acest obiectiv, țările implicate ar trebui să utilizeze într-o măsură mult mai mare posibilitățile de care dispun”.

Potrivit Curții, agricultura reprezintă cea mai mare sursă de poluare, principalele probleme fiind insuficiența acțiunilor întreprinse și modul neadecvat în care sunt direcționate măsurile. De exemplu, în Polonia, doar 5 % din suprafața de teren este desemnată ca „zonă vulnerabilă la nitrați”, ceea ce înseamnă că măsurile intensive de protecție a apei nu sunt aplicate pe o suprafață suficient de mare. Pe de altă parte, în Finlanda, întreaga suprafață a țării este desemnată ca „zonă vulnerabilă la nitrați”, ceea ce înseamnă că măsurile intensive nu sunt direcționate către zonele care au cea mai mare nevoie de ele. Curtea mai arată în raportul său că cerințele pachetelor de agromediu nu sunt întotdeauna suficient de stricte.

Scopul acestui comunicat de presă este să prezinte mesajele principale ale raportului special adoptat de Curtea de Conturi Europeană. Textul integral al raportului este disponibil la adresa www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – Purtător de cuvânt

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Ofițer de presă

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

În pofida alocării unei finanțări substanțiale din partea UE pentru proiectele privind apele uzate urbane, punerea în aplicare a Directivei privind tratarea apelor reziduale a fost amânată, iar Comisia Europeană nu a urmărit la timp măsurile luate pentru aplicarea directivei. Cu toate acestea, încărcările cu nutrienți provenind din zonele urbane au fost reduse.

Proiectele cofinanțate în Rusia și în Belarus par într-adevăr să aibă un bun raport cost-eficacitate. Implementarea este însă înceată, iar proiectele sunt subdimensionate în raport cu nevoile reale. De exemplu, nivelul poluării cu nutrienți de la Kaliningrad este cel de al doilea ca intensitate după cel de la Sankt-Petersburg, însă niciunul dintre proiectele privind serviciile de apă și de mediu aprobate în 2005 pentru Kaliningrad nu fusese încă finalizat.

Curtea formulează o serie de recomandări în atenția statelor membre și a Comisiei Europene. Comisia ar trebui:

- să solicite statelor membre să desemneze zone vulnerabile la nitrați adecvate;
- să evalueze într-un timp mai scurt conformitatea cu Directiva privind tratarea apelor reziduale urbane;
- să promoveze proiecte pentru reducerea încărcărilor cu nutrienți deversate în Marea Baltică de Rusia și de Belarus.

Statele membre ar trebui:

- să direcționeze pachetele de agromediu către zonele în care impactul asupra reducerii încărcării cu nutrienți este cel mai puternic;
- să stabilească cerințe pentru programele de acțiune privind nitrații pe baza celor mai recente studii;
- să își planifice și să își construiască infrastructura pentru ape uzate cât mai eficient posibil.

Note către editori

„Eutrofizarea” este un proces care are loc atunci când o cantitate prea mare de nutrienți, în special azot și fosfor, generați mai ales de activitatea umană, pătrund într-un corp de apă. Concentrațiile ridicate de nutrienți conduc la o proliferare intensă și potențial toxică a algelor. Deoarece Marea Baltică este conectată cu oceanele lumii prin canale înguste și de mică adâncime, aceeași apă poate rămâne neschimbată în această mare timp de până la 30 de ani. Aceasta facilitează creșterea nivelurilor de azot și de fosfor, ceea ce poate cauza probleme de sănătate la oameni, pești și animale și poate, de asemenea, afecta lacurile, fluviile, rezervoarele de apă, râurile și zonele umede.

Obiectivul Directivei-cadru „Strategia pentru mediul marin” din 2008 este ca apele marine ale UE să ajungă la o stare ecologică „bună” până în 2020. În temeiul acestei directive, statele membre trebuie să coopereze în cadrul regiunilor și al subregiunilor din care fac parte cu scopul de a îndeplini obiectivele directivei, apelând, de exemplu, acolo unde este posibil și unde este indicat, la structurile deja existente în cadrul convențiilor privind mările regionale.

În cazul Mării Baltice, convenția aplicabilă este Convenția de la Helsinki (reglementată de Comisia de la Helsinki - HELCOM) și Planul său de acțiune pentru Marea Baltică, care impune țărilor semnatare reducerea încărcărilor cu nutrienți pe care le deversează în Marea Baltică.

În 2009, Consiliul European a adoptat o strategie macroregională (Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice) care viza, în special, promovarea protecției mediului, inclusiv reducerea încărcărilor cu nutrienți, prin aplicarea unor soluții inovatoare și prin sporirea cooperării între țările limitrofe.

Pe site-ul Curții sunt disponibile fotografiile de înaltă rezoluție, care pot fi reutilizate, cu condiția indicării sursei. Apă marină eutrofică. Sursa: HELCOM, fotografie realizată de Samuli Korpinen.

Raportul special nr. 3/2016 - „Combaterea eutrofizării în Marea Baltică: sunt necesare acțiuni suplimentare care să fie mai eficace” este disponibil în 23 de limbi ale UE.